Raptorex

Raptorex („král lupičů“) byl poměrně malý tyranosauroidní teropodní dinosaurus, který žil podle původních údajů na území dnešní Číny (souvrství Yixian) v období spodní křídy (asi před 125 miliony let). Pravděpodobnější však je, že obýval území současného Mongolska až v době před asi 70 miliony let (není jisté, odkud přesně fosilie pochází). Tento dávný příbuzný známého tyranosaura byl jen asi 2,7 až 3 metry dlouhý[1] a vážil kolem 70 kilogramů.[2] Zajímavé je, že jde téměř o přesnou zmenšeninu velkého tyranosaura, dokonce i s proporcionálně zakrnělými předními končetinami. Byl popsán americkým paleontologem Paulem Serenem v roce 2009 jako *R. kriegsteini*. Druhové jméno je stanoveno na počest Romana Kriegsteina, který přežil holokaust. Jeho syn Henry Kriegstein daroval zkamenělinu tohoto dinosaura, zakoupenou na černém trhu v Japonsku, Univerzitě v Chicagu k prostudování.

Raptorex

Stratigrafický výskyt: Spodní křída, asi před 125 mil. let (nebo před 70 mil. let)

Raptorex kriegsteini

Vědecká klasifikace

Říše	živočichové (Animalia)
Kmen	strunatci (Chordata)
Třída	plazi (Sauropsida)
Nadřád	dinosauři (Dinosauria)
Řád	plazopánví (Saurischia)
Podřád	Theropoda (Theropoda)
Nadčeleď	Tyranosauroidi (Tyrannosauroidea)
Rod	***Raptorex***

Binomické jméno

Raptorex kriegsteini

Sereno *et al.*, 2009

Některá data mohou pocházet z datové položky.

Obsah

Popis

Mládě tarbosaura?

Reference

Literatura

Externí odkazy

Popis

Raptorex vykazuje stejný základní tělesný plán, jako velcí vývojově pokročilí tyranosauridi ze svrchní křídy. Má malé přední končetiny, robustně stavěnou lebku a dlouhé nohy pro rychlý běh. Tento fakt je v rozporu s podobou jiných bazálních tyranosauridů, například rodem *Dilong*, s dlouhými předními končetinami a méně robustní lebkou. I to svědčí pro možnost, že se jedná pouze o mládě velkého pokročilého tyranosaurina, zřejmě obřího rodu *Tarbosaurus*. Holotyp, označovaný jako LHPV 18, byl dlouhý asi 2,5 metru, zaživa vážil kolem 65 kilogramů a zemřel asi ve třetím roce života (šlo tedy o menší mládě). Pravděpodobně dokázal velmi rychle běhat a živil se menšími obratlovci ve svém okolí.

Mládě tarbosaura?

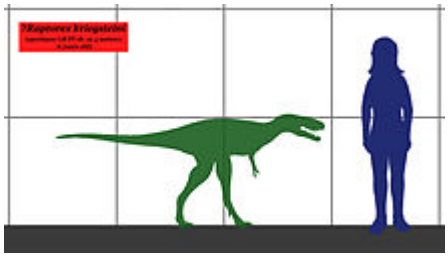

Srovnání velikosti rodu *Raptorex* s člověkem.

V říjnu roku 2010 byla vznesena domněnka, že raptorex může být ve skutečnosti jen mládětem velkého tyranosaurida druhu *Tarbosaurus baatar*. V tom případě by muselo být přehodnoceno jeho geologické stáří, a to snížením asi na 70 milionů let. S tímto závěrem však mnozí paleontologové nesouhlasí.[3] Vědecká studie z června roku 2011 tento závěr nicméně podporuje – raptorex má být skutečně jen mládětem obřího tarbosaura.[4]

Reference

1. Holtz, Thomas R., Jr.; Rey, Luis V. (2007). *Dinosaurs: The Most Complete, Up-to-Date Encyclopedia for Dinosaur Lovers of All Ages* (Aktualizovaný internetový dodatek (http://www.geol.umd.edu/~tholtz/dinoappendix/HoltzappendixWinter2011.pdf)). New York: Random House. ISBN 978-0-375-82419-7.
2. Paul, G. S. (2010). *The Princeton Field Guide to Dinosaurs*. Princeton University Press, str. 101 (anglicky)
3. Archivovaná kopie. *blogs.smithsonianmag.com* [online]. [cit. 2010-10-14]. Dostupné v archivu (https://web.archive.org/web/20101017063108/http://blogs.smithsonianmag.com/dinosaur/2010/10/14/svp-dispatch-part-3-raptorex%E2%80%94to-be-not-to-be/) pořízeném dne 2010-10-17.
4. http://www.plosone.org/article/info%3Adoi%2F10.1371%2Fjournal.pone.0021376

Literatura

- Sereno P., Tan, L., Brusatte, S.L., Kriegstein, H.J., Zhao, X. and Cloward, K. (2009). "Tyrannosaurid skeletal design first evolved at small body size." *Science*, online 17. září. doi: 10.1126/science.1177428 (http://science.sciencemag.org/content/326/5951/418).

Externí odkazy

- Obrázky, zvuky či videa k tématu **Raptorex** ve Wikimedia Commons
- Článek o objevu raptorexe na webu *OSEL.cz* (http://www.osel.cz/index.php?clanek=4627) (česky)
- Článek s obrázky (web *Yahoo News*) (http://news.yahoo.com/nphotos/Smaller-T-rex-discovered/ss/events/sc/091709raptorextrex/im:/090917/480/9857cc0efa224372af2022903cf7ce68/) (anglicky)
- Článek na webu *ScienceDaily* (http://www.sciencedaily.com/releases/2009/09/090917144115.htm) (anglicky)
- SOCHA, Vladimír. **Kdo byl *Raptorex*?**. *OSEL.cz* [online]. 27. října 2016. Dostupné online (http://www.osel.cz/9069-kdo-byl-raptorex.html).

Citováno z „https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Raptorex&oldid=18661903“

Stránka byla naposledy editována 8. 6. 2020 v 01:00.

Text je dostupný pod licencí Creative Commons Uveďte autora – Zachovejte licenci, případně za dalších podmínek.
Podrobnosti naleznete na stránce Podmínky užití.